SUBIECTUL FORMELOR NONFINITE ÎN TEXTE DIN SECOLUL AL XVI-LEA

RAMONA CĂTĂLINA CORBEANU
Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti" al Academiei Române

1. Preliminarii

În general, formele nonfinite „tind" să nu-şi exprime subiectul. În limba română, formele nonfinite primesc, în condiții sintactice determinate, un subiect specificat, care poate fi identic sau diferit de subiectul verbului principal / regent. Astfel, funcția de subiect se păstrează şi în condițiile în care centrul verbal, respectiv forma nonfinită, îşi pierde posibilitățile flexionare de acord. Această situație apare, în limba veche, respectiv în secolul al XVI-lea, în cazul infinitivului şi al gerunziului. Nu am înregistrat niciun exemplu cu subiectul specificat al supinului în secolul al XVI-lea, acesta fiind atestat la sfârşitul secolului al XVII-lea, la Corbea (Pană Dindelegan 2011, Dragomirescu 2013: 124). De asemenea, subiectul specificat al participiului nu a fost întâlnit în textele analizate.

Lucrarea îşi propune să stabilească principalele aspecte morfologice şi sintactice privind subiectul formelor nonfinite în limba română veche, mai precis în texte reprezentative din secolul al XVI-lea, incluzând atât lucrări originale (*Documente şi însemnări româneşti din secolul al XVI-lea, Texte româneşti din secolul al XVI-lea*), cât şi traduceri (*Tetraevanghelul (1561), Liturghierul (1570), Carte cu învățătură (1581), Pravila ritorului Lucaci (1581), Palia de la Orăştie (1581–1582), Floarea darurilor (1592–1604)*).

Am urmărit separat subiectul specificat şi subiectul controlat şi neexprimat al formelor nonfinite. Am insistat cu precădere asupra subiectului exprimat (lexicalizat), stabilind care sunt preferințele specifice acestei perioade, în special urmărind topica acestor subiecte.

2. Subiectul infinitivului

2.1. *Subiectul specificat / lexicalizat al infinitivului*

În limba română veche, exceptând diferențele semnificative de frecvență, infinitivul are aproximativ acelaşi comportament sintactic ca în româna actuală, diferite fiind anumite aspecte care țin de topica construcțiilor în care apare lexicalizat subiectul formei nonfinite.

Se observă că subiectul specificat al infinitivului apare în anumite condiții sintactice, şi anume atunci când grupul infinitival ocupă pozițiile sintactice de: circumstanțial, rar, în contexte ambigue (1), subiect postverbal rematic (2), subiect preverbal, rar (3) şi obiect al unui verb (4).

(1) *Dători-s vameşii a plăti şi a împlea acea samă, de o oaie câte trei aspri* ***până a se împlea*** *150 000 de oi*. DÎ, LXXXVIII, 179

BDD-V1110 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-19 21:23:29 UTC)

(2) a. *Cum tu grăieşti cade-se* ***a se înălța*** *Fiiul omenesc?* CT, 214^{v}
b. *Iară giudecată de acel lucru şi-ncă şi a patriarhului lui Arsenie, doi fraţi* ***a lua*** *o nor şi o cuscră anume sor tătăişe-mea giudecă că e neapărat.* Prav. 1581, 277^{v}
c. *Derept grăiesc voao că nu e lesne a întra* ***bogatul*** *împărăţiia ceriului.* CT, 41^{r}
d. *Şi se-au început această carte* ***a se tipări*** *după întruparea fiiului şi cuvântul lu Dumnezeu.* TR., 563

(3) *A doi fraţi cumnaţii şi cuscrele* ***a se împreuna*** *cade-se*. Prav. 1581, 277^{r}.

(4) a. *Nu lăsa* ***a grăi*** *dracii*. CT, 70^{r}
b. *Lăsă vântul* ***a veni*** *spre pământ.* PO, 31

Interesant este că, spre deosebire de limba română actuală, în corpusul analizat din secolul al XVI-lea nu am întâlnit construcții în care grupul infinitival, cu subiect specificat, să ocupe poziția de modificator al numelui (*dorința [de [a câştiga* ***Ion****]]*).

În limba română veche, prepoziția lipseşte de cele mai multe ori. Astfel, putem deduce că în exemplele (1a) şi (1b) se omite prepoziția *pentru*. Un caz asemănător este discutat de Mensching (2000: 9) pentru italiana veche.

Un tipar diferit este (3), construcție care astăzi nu mai este posibilă şi care surprinde printr-o topică inversată (*Cade-se* ***a se împreuna*** *cumnaţii şi cuscrele a doi fraţi.*)

2.2. ***Subiectul controlat al infinitivului***

Subiectul infinitivului poate fi controlat de subiectul verbului regent (5a-e) sau de alte poziții sintactice, respectiv obiectul indirect (5f,g) sau obiectul direct al verbului / construcției regente (5h,i). Subiectul verbului regent poate fi atât neexprimat (5c), cât şi lexicalizat (5a, b, d.e).

(5) a. *Află amu pildă diavolul*$_i$ ***a vrăjmăşi*** PRO$_i$. CC^2, 21
b. *Noi*$_i$ *avem puteare* ***a lepăda*** PRO$_i$ *şi* ***a dezbrăca*** PRO$_i$ *lucrul cela întunecatul.* CC^2, 39
c. pro$_i$ *Vom fi cu vină* ***de a nu*** *ne* ***putea lepădarea*** PRO$_i$. CC^2, 29
d. *În vreamea aceaea atunce vine Isus*$_i$ *den Galilei la Iordan cătră Ioan* ***a se boteza*** PRO$_i$ *de el.* CT, 4^{v}
e. *Când va vrea popa*$_i$ ***a face*** PRO$_i$ *chemare ... să părăsească diaconul.* CL.1570, 33^{r}
f. *Dat-am cartea mea acestor oamini*$_i$*, anume Necoară şi Ştefan, din satu den Murgeşti di pri Crasna, spri aceea ca să fie tare şi putearnici* ***a ținea*** PRO$_i$ *partea de ocină de acolea a lu Ionaşco Buboc.* DÎ, LXIX, 160
g. *Lui Moisi*$_i$ *fu-i iară de iznoavă* ***a proceti*** PRO$_i$ *fiilor acelora ce Dumnezeu părinților lor poruncise.* PO, 5
h. Pre maşteha ei apără-l$_i$ de a o luarea PRO$_i$. Prav.1581: 178
i. *Şi cuviiuţază noi*$_i$*, despoietoare, cu îndrăznire* ***a cuteza*** PRO$_i$ ***a chema*** PRO$_i$ *tine al ceriului Domn şi tată şi a grăi.* CL.1570, 35^{v}

Ridicarea subiectului, din structura nonfinită, în poziția de obiect, în propoziția principală are loc şi în alte limbi romanice, cum ar fi franceza (Niculescu 2013: 76).

Exemplele de la (5d,f) confirmă absența prepoziției în limba veche, rolul acesteia fiind luat de *a,* marcă a infinitivului. Absenta unei prepozitii lexicale confirmă faptul că *a* nu era complet gramaticalizată ca marcă a infinitivului, ci avea încă sens lexical.

BDD-V1110 © 2014 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-19 21:23:29 UTC)

Subiectul controlat apare fie ca subiect personal, se observă în exemplul din (6b), fie ca subiect generic, atunci când grupul infinitival este parte a unei construcții impersonale (6a,c):

(6) a. *Mai bine e* ***a grăi*** PRO_{arb} *5 cuvinte cu înțeles.* TR., 555
b. *Când începură* <u>*oamenii*</u>$_i$ ***a se înmulți*** PRO_i *pre pământ şi* ***a naşte*** PRO_i *feate, vădzură feții Dumnedzeului featele oamenilor.* PO, 27
c. *Leage veche şi cărțile prorocilor pentru ce trebuiaşte* ***a*** *le* ***ceti*** PRO_{arb} *şi* ***a*** *le* ***ținea*** PRO_{arb}. PO, 7

De asemenea, vorbim de identitate de subiect, subiectul infinitivului fiind controlat de subiectul regentului, şi în cazul verbelor aspectuale (7a-c) şi modale (7d):

(7) a. *Nimică nu vor lăsa den aceaia ce au început* ***a face***. PO, 41
b. *Şi începură* ***a grăi*** *cine cum ştiia mai rău.* FD, 591^r
c. *Şi aciiş începură toț* ***a plânge*** *şi* ***a se văieta***. FD, 485^r
d. *Viața mea să poată* ***rămânea*** *pentru tine.* PO, 44

2.3. ***Topica subiectului specificat al infinitivului***

Topica subiectului infinitivului în limba română veche este destul de liberă, subiectul infinitivului ocupă fie o poziție postverbală (8), fie preinfinitivală (9).

În majoritatea contextelor din textele analizate, subiectul infinitivului apare postverbal:

(8) a. ***A*** *ne* ***izbăvi*** <u>*noi*</u> *de toată scârba, mâniia şi nevoia, Domnului să ne rugăm.* CL.1570, 12^v
b. ***De-a ne izbăvirea*** <u>*noi*</u> *de toată scârba, mâniia şi nevoia, Domnului să ne rugăm.* CL.1570, 35^r
c. *Nu lăsă nice* ***a se turbura*** *cu valurile lumiei aceştiia* <u>*firile lor*</u>. CC^2, 3
d. *Deaci nice* ***a se însura*** *cu neştine* <u>*cineva*</u> *dentru semenția tătâne-să, ce i se cheamă sufletescu*. Prav. 1581, 229^r

În limba română veche, asemenea altor limbi romanice, cum ar fi italiana veche, spaniola veche, franceza veche, este permisă antepunerea subiectului unui infinitiv (Mensching 2000: 12). Se constată, izolat şi nu neapărat în scopul de a fi topicalizat, anumite construcții în care subiectul infinitivului se află într-o poziție preverbală (9a-c). Această realizare nu mai este posibilă în limba actuală, poziția subiectului infinitivului fiind obligatoriu postverbală (Nedelcu 2013: 121).

(9) a. *De să va tâmpla* <u>*muiarea*</u> *lui* ***a se încumătri***. Prav. 1581, 231^r
b. *Iară giudecată de acel lucru şi-ncă şi a patriarhului lui Arsenie,* <u>*doi frați*</u> ***a lua*** *o nor şi o cuscră anume sor tătăişe-mea giudecă că e neapărat.* Prav. 1581, 277^v
c. *Şi mai aştaptă încă 7 dzile şi slobodzi iară* <u>*alt porumb*</u> ***a zbura*** *din corabie*. PO, 32

Se observă că subiectul construcțiilor infinitivale apare preverbal atunci când aceste construcții sunt selectate de verbe impersonale (9a-b).

BDD-V1110 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-19 21:23:29 UTC)

Astfel de realizări sunt restrânse, fiind posibile doar în anumite construcții infinitivale. Nici în italiana modernă, nici în româna actuală nu mai sunt posibile astfel de realizări, dar le putem întâlni în portugheză şi în galiciană (Mensching 2000: 29).

3. Subiectul gerunziului

Încă din secolul al XVI-lea se înregistrează gerunzii ale verbelor de stare şi de schimbare de stare, al căror subiect este „opțional", iar atunci când este lexicalizat poate avea o topică liberă. Subiectul gerunziului poate fi identic cu cel al verbului regent sau diferit de acesta, indiferent dacă subiectul este lexicalizat sau nu.

3.1. *Subiectul specificat al gerunziului*

În general, subiectul gerunziului apare lexicalizat atunci când este diferit de subiectul verbului regent şi când grupul gerunzial ocupă pozițiile sintactice de adjunct extrapropozițional (10) sau obiect direct al verbelor de percepție, în construcții ambigue (11).

(10) a. *Şi şireagul <u>împărţind</u> **el**, slugile lui loviră pre ei noaptea*. PO, 49
b. *Şi <u>întrând</u> la el **Iosif** dzise Iacov lu Iosif*. PO, 170
c. *<u>Fiind cumpărată</u> **această sfântă psaltire** şi dată pomeană besearecei den Gălați, de un vornic, anume Radu, porecla lui […], să dezlegă fiind ca veache*. DÎ, LIX, 153
d. *<u>Lăcuind</u> **ei** în Galilei zise lor Isus*. CT, 37[r]

(11) a. *Văzu **feciorul** de departe <u>viind</u>.* CC[2], 20
b. *Şi veade alții sufleteştile darure priimind şi cu trupul dumnezeiesc şi **sânge** <u>cumicându-se</u>.* CC[2], 19
c. *Şi vine Isus în casa judelui şi o văzu răposată şi **gloatele** <u>vorovind</u> şi grăi lor.* CT, 17[v]

Atunci când grupul gerunzial ocupă poziția de obiect direct, contextul este adeseori ambiguu, putând fi analizat în două moduri diferite. Astfel, în (11a, b), *alții* şi *feciorul* pot fi analizate ca subiecte ale gerunziului sau complemente ale verbului regent.

Atunci când apare lexicalizat, subiectul gerunziului poate fi identic cu subiectul verbului regent (12a) sau diferit de subiectul verbului regent (12b, c):

(12) a. *<u>Audzind</u> **domnu-său** besada muieriei sale, carea zicea lui, aşa feace sluga ta cu mine, foarte tare se mânie*. PO, 136
b. *Şi şireagul <u>împărţind</u> **el**, slugile lui loviră pre ei noaptea şi-i bătură şi-i goniră până la Hoba*. PO, 49
c. *Pentr-acea […], acesta vornic Radu, carele o dedease pe [rind] (?) şi <u>neavând</u> **cine o lega**, iată jiupâneasa Tămăşoaie grecoaia să află de o deade la meşter de o legă.* DÎ, LIX, 153

Observăm în (12c) subiectul realizat printr-o relativă infinitivală, tip de construcție arhaică, parțial fixă, care impune postpunerea subiectului.

În cele mai multe cazuri, atunci când subiectul gerunziului este identic cu cel al verbului regent, acest subiect nu este lexicalizat. Însă apar anumite contexte sintactice în care acesta apare specificat (în cele mai multe cazuri, în regentă subiectul nu mai este lexicalizat – 13a-b, 14b, 15a-c):

BDD-V1110 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-19 21:23:29 UTC)

– când este suportul unor conectori discursivi (*şi, aşa*):

(13) a. ***Şi*** *gătind* ***Iosif*** *carul său, mearse sus către Gojen.* PO, 164
b. ***Şi*** *îmblând* ***Isus*** *în cetăţile toate şi oraşele învăţa în gloatele lor.* CT, 18[r]
c. ***Aşa*** *văzându* ***noi*** *perirea noastră şi cugetul lui cel rău, ce ne-am apărat, şi cu ajutoriul lu Dumnezeu ne-am isprăvit lucrul.* DÎ, XLIV, 143

– când apare la distanță, ca reluare pronominală cu funcție de dezambiguizare:

(14) *Iată ieşi semănătoriul a semăna şi semănând* ***el****...* CT, 26[v]

– când construcția gerunzială precedă verbul regent şi anticipă, din rațiuni de coeziune textuală, precizarea subiectului:

(15) a. *Întorcându-se* ***el*** *cu potirul, blagoslovească oamenii, grăiască.* CL.1570, 40[v]
b. *Auzind iară aceasta* ***Ruven****, voiia să-l slobodzească pre el den mânule lor.* PO, 128
c. *Vădzând iară* ***Iosif****, cum tată-sau mâna sa dereaptă ară fi punind pre capul lu Efrem, greață-i păru şi prinse mâna tătâni-său.* PO, 172

3.2. ***Subiectul controlat al gerunziului***

Subiectul gerunziului este identic cu cel al verbului regent în cazul unui gerunziu adverbial, unde este controlat de subiectul verbului regent:

(16) a. *Şi pre asinii săi grămădind* PRO *sus duseră-se.* PO, 148
b. *Ce şi David amu răpştind arătă-se.* CC[2], 24
c. *Şi muiarea văzând că pomulu e bun de mâncare şi frumos ochilor, de vedeare dulce, luo den plodul a lui şi mâncă.* PO, 19
d. *Şi sfârşind poruncele cu carele învăţa feciorii săi, trase picioarele sale într-una pre pat şi muri şi se adună la oamenii săi.* PO, 176
e. *Vă va timpina un om întru un vas purtând apă.* CT, 102[r]

Subiectul gerunziului este diferit de cel al verbului regent în cazul construcțiilor cu verbe de percepție şi expresii similare lor:

(17) a. *Când vor auzi cântând Slava ... grăiască şi aceia.* CL.1570, 18[r]
b. *Şi veade* ***alții*** *sufleteştile darure priimind şi cu trupul dumnezeiesc şi* ***sânge*** *cumicându-se.* CC[2], 19
c. *Văzură muții grăiesc, beteagii sănătoşi,* ***şcopii*** *îmblând şi* ***orbii*** *văzând şi slăviia Dumnezeul creştinilor.* CT, 33[v]

3.3. ***Topica subiectului specificat al gerunziului***

Subiectul lexicalizat al gerunziului poate apărea într-o poziție preverbală (18c) sau postverbală (18a,b,d), indiferent de relația de identitate (18d) sau de nonidentitate (18a-c) cu subiectul verbului regent:

BDD-V1110 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-19 21:23:29 UTC)

(18) a. *Să veți afla ceva greşit pre a ceriului Domnu, cum că el fie adevărătură că nu e cu voie noastră acea greşală, pentru aceaia cetind* ***toți*** *vare în ce mână va sosi blagosloviți.* PO, 10

b. *Cum să să ştie că, nefăcându* ***eu*** *coconi de trupul miu şi nerămâindu* ***nime*** *de noi, nici frate, nici nime, fără numai nepotu-miu Anghel din Olăneşti, socotit-am dintru in[i]ma mea şi am dat toată partea mea de moşie*. DÎ, X, 103

c. *Multă* ***vreame*** *trecând muri fata Şuveei.* PO, 132

d. *După aceaea, având* ***el*** *pază despre turci şi papa de Roma solul lui, Şeveruş piscop, îmblător între gărdinariul de-a oprăvirea, măriia lui, împăratul, nu se-au îngrozit de aceasta*. DÎ, XXXVI, 135

În funcție de coeziunea textuală, legătura cu contextul precedent, există posibilități de variație (19), mai ales atunci când forma nonfinită apare preverbal. Postpunerea subiectului (19b) pare a fi asociată cu valori circumstanțiale (mai ales cauzale) mai puternice.

(19) a. *Aceasta* ***sfârşindu-se,*** *să grăiască diaconul.* CL.1570, 16^{r}

b. ***Sfârşindu-se*** *rugăciunea ... grăiască şi aceia.* CL.1570, 18^{r}

În cazul unui gerunziu postverbal se preferă subiectul antepus:

(20) a. *Când vedeți* ***nuor*** *viind de la apus, aciia grăiți.* CT, 149^{r}

b. *Văzu* ***feciorul*** *de departe viind.* CC^{2}, 20^{v}

Subiectul exprimat al unui gerunziu însoțit de un clitic reflexiv apare, în cele mai multe cazuri, în postpoziție:

(21) a. *Făcându-se* ***zuo*** *era cu suflet trist*. PO, 139

b. *Întorcându-se* ***el*** *cu potirul, blagoslovească oamenii, grăiască.* CL.1570, 40^{v}

Statistic, subiectul gerunziului apare în poziție postverbală în 78% din construcțiile gerunziale analizate. Faptul că doar 22% sunt subiecte antepuse demonstrează că în limba veche subiectul gerunziului are o preferință pentru postpunere.

În limbile cu subiect nul, ca româna, subiectul preverbal nu apare în poziția canonică a subiectului, ci este topic, prin urmare a fost ridicat (Dragomirescu: 2013, 54).

Subiectul gerunziului apare întotdeauna focalizat (Niculescu 2013: 127). În multe contexte, focalizarea subiectului presupune apariția unor adverbe de întărire (*încă*), acestea marcând suplimentar poziția focală a grupului gerunzial:

(22) a. *Iară de nu încă de departe* ***el*** *fiind, rugăciune tremeate.* CT, 154^{r}

b. *Încă* ***el*** *grăind adecă Iuda, unul de cei doisprăzeace, vine şi cu nusul gloate multe cu arme şi cu pari de la mai marii preoți şi bătrânii omeneşti.* CT, 60^{r}

c. *Încă* ***el*** *grăind vine oarecine de la arhisinagoga grăi lui că au murit fata ta.* CT. 134^{v}

4. Concluzii

Urmărind subiectul formelor nonfinite în limba veche din secolul al XVI-lea, se constată următoarele:

BDD-V1110 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-19 21:23:29 UTC)

– subiectul specificat al infinitivului apare atunci când infinitivul ocupă următoarele poziții sintactice: complement circumstanțial, subiect postverbal rematic, subiect preverbal şi obiect al unui verb factitiv;

– subiectul specificat al gerunziului apare atunci când gerunziul este modificator al numelui, adjunct extrapropozițional şi obiect direct al verbelor de percepție;

– am înregistrat construcții cu subiect al infinitivului antepus, construcții care nu mai apar în limba actuală;

– ca şi în româna actuală, subiectul gerunziului apare atât în postpoziție, cât şi în antepoziție; subiectul gerunziului poate avea posibilități de variație a topicii chiar în cadrul aceluiaşi text (*aceasta sfârşindu-se* / *sfârşindu-se rugăciunea*);

– topica subiectelor formelor nonfinite este mai liberă decât în limba română actuală.

SURSE

CC^2 = Diaconul Coresi, *Carte cu învățătură* (1581), ed. de Sextil Puşcariu, Al. Procopovici, vol. I, Textul, Bucureşti, Atelierele Grafice Socec & Co., 1914, p. 1–90.

CL.1570 = *Liturghierul lui Coresi,* [1570], Text stabilit, studiu introductiv şi indice de Al. Mareş, Bucureşti, Editura Academiei, 1969.

CT = Coresi, *Tetraevanghelul, Braşov,* 1560–1561, Ediție alcătuită de Florica Dimitrescu, Bucureşti, 1963.

DÎ = *Documente şi însemnări româneşti din secolul al XVI-lea*, Text stabilit şi indice de Gheorghe Chivu, Magdalena Georgescu, Magdalena Ioniță, Alexandru Mareş şi Alexandra Roman-Moraru, Introducere de Alexandru Mareş, Bucureşti, Editura Academiei, 1979.

FD = *Floarea darurilor (1592–1604)*, ed. Alexandra Roman Moraru, Bucureşti, Minerva, 1996 (Cele mai vechi cărți populare, I), p. 460–620.

Prav. 1581 = *Pravila ritorului Lucaci 1581*, I. Rizescu, Bucureşti, Editura Academiei, 1971.

PO = *Palia de la Orăştie (1581–1582)*, ediție îngrijită de Viorica Pamfil, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1968, p. 1–50, p. 130–200.

TR. = *Texte româneşti din secolul al XVI-lea*, I. *Catehismul lui Coresi,* II. *Pravila lui Coresi*, III. *Fragmentul Todorescu,* IV. *Glosele Bogdan,* V. *Prefețe şi epiloguri,* Ediții critice de Emanuela Buză, Gheorghe Chivu, Magdalena Georgescu, Ion Gheție, Alexandra Roman Moraru, Florentina Zgraon, coordonator Ion Gheție, Bucureşti, Editura Academiei, 1982.

BIBLIOGRAFIE

Alboiu, Gabriela, 2007, „Moving forward with Romanian backward control and raising", în William D. Davies, Stanley Dubinsky (eds), *New horizons in the analysis of control and raising*, Dordrecht, Springer, p. 187–211.

Finuța Asan, Laura Vasiliu, 1956, „Unele aspecte ale sintaxei infinitivului în limba română", în Al. Graur, Jacques Byck (eds), *Studii de gramatică,* vol. I, Bucureşti, Editura Academiei, p. 97–113.

Dobrovie-Sorin, Carmen, 1994, *The Syntax of Romanian. Comparative Studies in Romance*, Berlin, de Gruyter.

Dragomirescu, Adina, 2012, „Despre cronologia atestărilor supinului", în Zafiu, Dragomirescu, Nicolae (eds), 2012: 117–129.

Edelstein, Frieda, 1972, *Sintaxa gerunziului românesc,* Bucureşti, Editura Academiei.

Guțu Romalo, Valeria (coord.), 2005 / 2008, *Gramatica limbii române. I. Cuvântul, II. Enunțul* – GALR, Bucureşti, Editura Academiei Române.

Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), 2010, *Gramatica de bază a limbii române* (GBLR), Bucureşti, Univers Enciclopedic.

BDD-V1110 © 2014 Editura Universității din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-19 21:23:29 UTC)

Hornstein, Norbert, 1999, „Movement and Control”, *Linguistic Inquiry*, 30, p. 69–96.
Jordan, Maria, 2009, *Loss of infinitival complementation in Romanian diachronic syntax*, teză de doctorat, Florida.
McCloskey, Jim, 1997, „Subjecthood and subject positions”, în Liliane Haegeman (ed.), *Elements of grammar. Handbook in Generative Syntax*, I, Dordrecht, Boston, London, Kluwer Academic Publishers, p. 197–335.
Mensching, Guido, 2000, *Infinitive Constructions with Specified Subjects. A Syntactic Analysis of the Romance Languages*, Oxford, Oxford University Press.
Nedelcu, Isabela, 2012, „Structuri de tematizare cu infinitivul în limba română”, în Zafiu, Dragomirescu, Nicolae (eds), 2012: 179–189.
Nedelcu, Isabela Mihaela, 2013, *Particularități sintactice ale limbii române în context romanic. Infinitivul*, Bucureşti, Editura Muzeului Național al Literaturii Române.
Niculescu, Dana, 2013, *Particularități sintactice ale limbii române în context romanic. Gerunziul,* Bucureşti, Editura Muzeului Național al Literaturii Române.
Nicula, Irina, 2012, *Modalități de exprimare a percepțiilor fizice. Verbele de percepție în limba română*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti.
Ordóñez, Francisco, 2009, „Backwards or in situ? Infinitival Overt Subjects in Romance”, 19th Colloquium on Generative Grammar, 1 april.
Pană Dindelegan, Gabriela, 1992, „Supinul”, în *Sintaxă şi semantică. Clase de cuvinte şi forme gramaticale cu dublă natură (adjectivul, adverbul, prepoziția, formele verbale nepersonale),* Bucureşti, Tipografia Universității din Bucureşti, p. 128–136.
Rodica Zafiu, Adina Dragomirescu, Alexandru Nicolae (eds), 2012, *Limba română. Direcții actuale în cercetarea lingvistică,* I, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti.
Scida, Emily E., 2004, *The Inflected infinitive in Romance Languages*, New York, London, Routledge.
Vinet, Marie-Thérèse, 1985, „Lexical subjects in French Infinitives”, în Larry D. King, Catherine A. Maley (eds), *Selected papers from the 13th Linguistic Symposium in Romance Languages*, Amsterdam, John Benjamins, p. 407–423.
Motapanyane, Virginia, 1989, „La position du sujet dans une langue a l'ordre SVO / VSO”, *Rivista di grammatica generativa*, 14, p. 75–103.

THE SUBJECT OF NON-FINITE VERBS FORMS IN OLD ROMANIAN – 16th CENTURY

(*Abstract*)

This paper aims to establish the main morphological and syntactic forms of the subject of non-finite forms in old Romanian, through the analysis of the representative texts from the sixteenth century, including both originals *Documente şi însemnări româneşti din secolul al XVI-lea, Texte româneşti din secolul al XVI-lea),* and translations *(Tetraevanghelul (1561), Liturghierul (1570), Carte cu învățătură (1581), Pravila ritorului Lucaci (1581), Palia de la Orăştie (1581–1582), Floarea Darurilor (1592−1604)).*

In old Romanian, non-finite forms take subjects more frequently than in present-day Romanian; some of the types of subjects identified for old Romanian have disappeared in the passage to the modern language.

BDD-V1110 © 2014 Editura Universității din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-19 21:23:29 UTC)